

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان قاضی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم
تلفن: ۴۴۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۹ مرداد ۱۴۰۲ • ۱۳ محرم ۱۴۴۵ • ۳۱ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۱۴ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۱ • اذان مغرب ۱۹:۳۰
اذان صبح فردا ۳:۳۵ • طلوع آفتاب ۵:۱۲

شترق

دیالوگ روز

پل جوی - ۱۳۹۰

شیرین: همیشه باید جلو بری، تو جاده به‌طرفه حتی‌ا که بخوای هم اجازه برگشت نداری! اما گاهی اوقات از هر مسیری که بری، باز تهنش برمی‌گرددی سر همون خونه اول! می‌خوای در بری اما به نیروی غیبی برت می‌گرددونه تو همون معرکه! ولی هنوزم می‌شه برای اونایی که میان از تصویر پشت و کوه و تونل و بیج تند قصه گفت

نشانه خوانی

وارونگی جدید در منطق رابطه پزشک و بیمار

پویا نعمت‌الهی

دکترای علوم ارتباطات اجتماعی

یک متخصص قلب در فضای اینستاگرام درباره واریس صحبت می‌کرد. او می‌گفت حتما واریس را جدی بگیرید و هرکس می‌خواهد درمان شود، کلمه «درمان» را در کامنت‌ها بنویسد. به نظر می‌رسد با نوشتن کلمه «درمان»، عوامل و منشی‌های او یا شخص مذکور تماس گرفته و او را وارد فرایند درمان می‌کنند.

این روزها مشابه این پیام را می‌توان از جانب بسیاری از پزشکان مشاهده کرد. در نظام درمان ایران همواره چنین بوده که بیمار به پزشک مراجعه کند. این نوعی نظم اجتماعی بوده که حاکی از مرتبت بالای پزشکان است. بسیاربسیار کم‌شمار هستند پزشکانی که برای درمان به منزل شخص بیایند.

عرف موجود این است که هرچقدر هم که حال بیمار وخیم باشد، باید حتما «بیمار» به «پزشک» مراجعه داشته باشد. این بدان معناست که هرگز پزشک به دنبال مریض یا در جست‌وجوی مریض نمی‌رفته است. حالا قضیه وارونه شده یعنی پزشکان به سراغ مریض‌ها می‌روند.

اما این مسئله را چگونه می‌توان فهمید؟ به نظر می‌رسد این وضعیت را می‌توان با توسل به آرای آلن دوباتن شرح داد.

دوباتن دوره دکتری فلسفه را در دانشگاه هاروارد رها کرد. او فیلسوف یا شارح نظریات فلسفی نیست و نظریه خاصی هم ارائه نکرده است. اما نگاه او به فلسفه مورد اقبال همگان قرار دارد. درباره موضوع اخیر نیز شاید بتوان با استفاده از انگاره هاله‌زدایی او به شرح مسئله پرداخت.

این روزها پزشکان مانند سایر اقشار جامعه متأثر از وضعیت نامناسب اقتصادی کشور هستند. نباید هرگز این انگاره اسطوره‌ها مبنی بر اینکه همه پزشکان از وضعیت مالی بسیار خوبی برخوردار هستند را باور کرد. این حکم البته استثنا هم دارد ولی باید قبول کرد که تعداد زیادی از پزشکان جوان ما (حتی آنها که با زحمت زیاد موفق به اخذ مدارج تخصصی می‌شوند) در تنگناهای مالی شغلی و معیشتی قرار دارند.

از سوی دیگر هرچه وضع اقتصادی مردم بدتر شود، طبعاً مراجعات آنها به پزشکان نیز کمتر شده و محدود به درمان‌های جدی و الزامی می‌شود. در مثالی که در بالا ذکر شد، اساساً درمان واریس از نظر کسی که وضع مالی خوبی ندارد (یعنی از نظر خیلی از مردم کشور)، نمی‌تواند در زمره درمان‌های جدی و اورزانشی قرار داشته باشد.

به همین خاطر پزشک مربوطه تلاش دارد این بیماری را یک بیماری خیلی جدی به تصویر بکشد تا انگیزه مراجعه به او پدید بیاید. طبعاً بدین منظور باید راه بیمار را به سوی خود هموار کند؛ بنابراین تنها زحمتی که بیمار باید به خود بدهد این است که فقط کلمه «درمان» را تایپ کند.

همه بیماران می‌دانند که برای مراجعه به یک پزشک باید ابتدا با صرف وقت و ترافیک و گرما و سرما به مطب برسند و آنجا با چهره تشروی منشی و معطلی در میان سایر بیماران مواجه شوند تا درنهایت به پزشک مربوطه دسترسی پیدا کنند.

در پایان فرایند نیز ساعت‌ها وقت و صدها هزار تومان پول (با احتساب هزینه دارو) به مصرف رسیده است. طبعاً با این وضع اقتصادی کسی انگیزه‌ای برای انجام این فرایند ندارد. خصوصاً آنکه درمانی چندان اورزانشی و جدی هم محسوب نشود.

بنابراین پزشکان تصمیم گرفته‌اند این فرایند را آسان‌تر و راحت‌تر کنند و از رسانه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها بهره می‌گیرند.

دوباتن به‌خوبی می‌داند که پرداختن به هر امری در زمان حاضر به‌منابه نوعی هزینه فرصت است. در مثال واریس مثلاً بیمار به جای پرداخت چندصد هزار تومان پول و ساعت‌ها وقت می‌تواند منابع پولی و زمانی خود را صرف امور دیگر کند. مثلاً تفریح کند یا در خانه بماند و استراحت کند.

او معتقد شده است که پرداختن به برخی حوزه‌ها مانند فلسفه همواره در هاله‌ای از راز پیچیده شده است. فلسفه همواره قرار بوده نشانگر عمق تفکر بشر نسبت به پدیده‌های پیرامونی باشد و همیشه پر از رمزگان‌ها و تقدس‌ها بوده است. پزشکی نیز از همین دسته بوده؛ چراکه پزشکان ما را از دردناک‌ترین و درعین‌حال بی‌محباترین پدیده‌ای که انتظارمان را می‌کشد، (یعنی مرگ) دور می‌کنند.

دوباتن این ایده را مطرح می‌کند که گویا دیگر هیچ رشته خاصی نمی‌تواند چنین هاله‌ای را برای خود متصور شود. یک مهندس از نظر شغلی تفاوتی با یک فیلسوف ندارد و به‌طور مشابه نباید میان یک گیاه‌شناس با یک پزشک قائل به فرق بود. هیچ حوزه‌ای نیست که بتواند مدعی شود که در پناه هاله تقدس واقع شده است.

به تعبیر شارحان، دوباتن هدف مشخصی دارد و آن اینکه با درک منطق موقعیت می‌کوشد از آن منطق فراتر برود و حتما سعی می‌کند با این منطق موجود و وضع فعلی و نظم فعلی مستقر دربیفتد؛ این درافتادن وجوهی اجتماعی و تاریخی دارد.

پزشکی هم یک بازار است و پزشکان هم در داخل این بازار مشغول رقابت هستند. اکنون اگر پزشکی از شمول «حکمت» خارج شده باشد، طبعاً مشتريان آن بازار نیز باید توانایی تولید احساس و عادت به مصرف چیزی را پیدا کنند تا بازار مذکور همچنان به فعالیت خود ادامه دهد.

همواره در طول تاریخ پزشکان از احترام سایر اقشار اجتماع برخوردار بودند. دلیل اینکه گویا تلاش‌هایی مانند الزام پزشکان به نصب کارت‌خوان چندان موفق نبوده، همین است که هیچ نهاد یا مرجعی در کشور نمی‌خواهد این قشر محترم را رنجیده‌خاطر کند؛ کمالاتکه بخشی از خود متولیان کشور همگی در زمره افراد پایه‌س‌گذاشته هستند و بیش از هر شخص دیگری به خدمات این پزشکان نیاز دارند.

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان قاضی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز

تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

تلفن: ۴۴۲۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۹ مرداد ۱۴۰۲ • ۱۳ محرم ۱۴۴۵ • ۳۱ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۱۴ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۱ • اذان مغرب ۱۹:۳۰
اذان صبح فردا ۳:۳۵ • طلوع آفتاب ۵:۱۲

۴۰۰ نیرو

بابک زمانی

نورولوژیست

درست در همان زمانی که احساسات عمومی به‌شدت به دلیل انتساب یک فعل غیراخلاقی (که در نگاه بسیاری از مردم مذهبی و غیرمذهبی، سنتی و مدرن، بسیار منجرکننده است) به یکی از مسئولان «ارشاد» به‌شدت جریحه‌دار شده و جامعه در حیرت و در انتظار جواب به سر می‌برد، مسئول برکماشتن این فرد اعلام کرده‌اند به‌زودی ۴۰۰ نفر نیروی حزب‌اللهی تازه‌نفس در این وزارت مشغول به کار خواهند شد. این در حالی است که در یک کشور ثالث ممکن بود به گمان‌هایی بسیار کمتر از این، عالی‌ترین مسئول تا اثبات یا رد این اتهام استعفا بدهد؛ چون ادعا «ارشاد» بوده است نه تخلیه چاه! بنابراین هر رفتاری نمایان است و الگو میزان مسئولیت‌ناپذیری، مسئولیت‌گریزی و بی‌اعتنایی به افکار عمومی در این تصمیم باورنکردنی است، اما موضوع این یادداشت نیست. نگارنده به عنوان کسی که سال‌هاست به واسطه پرداختن به آلام مغز مجبور بوده آن را بشناسد و اطلاعاتی اندک اما علمی درباره پایه‌ای‌ترین علل رفتار آدمی داشته باشد، می‌خواهم چند سؤال ساده مطرح کنم؛ به‌خصوص که ده‌ها سال است بخش مهمی از مشغله روزانه‌ام را شنیدن عمیق‌ترین احساسات و عواطف بیماران تشکیل می‌دهد. سنگ صبور بسیاری از مردم فقیر و غنی، بزرگ و کوچک، مسئول و زبردست بوده‌ام و بنا بر وظیفه اتحماً می‌توانم بگویم که برای آن هم سوگند خورده‌ام، نباید و نمی‌توانم بی‌تفاوت باشم یا به رفتار اجتنابی که بسیاری از مردم پیشه می‌کنند و یکی از ریشه‌های چنین ناهنجاری‌هایی در کشور ماست، اکتفا کنم.

می‌خواهم بیرسم روند انتخاب این ۴۰۰ نفر چگونه بوده و ۴۰۰ حزب‌اللهی که وظیفه

تاریخ خوانی

زان علیه زنان

این سؤال همیشه مطرح بوده است که چرا حق رأی برای زنان جهان زودتر امکان‌پذیر نشده است؟ آیا مردان مخالف سرسخت این قضیه بوده‌اند؟ آیا تلاش برای حق رأی در واقع نوعی جنگ بین زن و مرد را رقم زده است؟ در مقاله‌ای که جدیداً در یک مجله پژوهشی منتشر شده، مروری کوتاه بر روند دریافت حق رأی زنان انجام شده است.

در این مقاله که لیویا گارشون نوشته، آمده است: «مبارزه برای حق رأی زنان اغلب به معنای جنگ زنان در برابر مردان مطرح می‌شود. کافی است گزارش‌ی در این‌مورد را از کتاب درسی در ایالات متحده مرور کنید. تنها چیزی که به نظرتان می‌رسد، جنگ بین جنسیت‌هاست.» اما این رویکرد از منظر مورخ «جو سی. میلر» یک تحریف جدی است؛ درواقع‌تنها کمبین اعطای حق رأی به زنان توسط بسیاری از مردان آغاز شده، بلکه مخالفت‌های گسترده‌ای در میان زنان نیز با حق رأی وجود داشته است. «میلر» یادآوری می‌کند کسانی که حق رأی داشتند، همیشه مخالف با همه‌پرسی‌هایی بودند که در آن زنان امکان رأی‌دادن داشتند. در عین حال همواره معتقد بودند محقق‌شدن این آرمان ممکن نیست. برای مثال، در سال ۱۸۷۱ «سوزان بی. آنتونی» گفت زنان نباید در رأی‌گیری ایالت واشنگتن حضور داشته باشند، حتی در زمان تصویب متمم نوزدهم در سال ۱۹۲۰، تنها یک‌سوم زنان از حق رأیی که «کری چپمن کت» پیشنهاد داده بود، استقبال کردند؛ یک‌سوم دیگر مخالف بودند و بقیه هم برایشان اهمیتی نداشت (البته این پیامی نبود که کت به مردم اعلام کرد؛ او به‌طور علنی ادعا کرد اکثر زنان خواهان حق رأی هستند).

«انتی‌ها» اصطلاحی که اکثراً آنان را با این نام می‌شناسند، شامل رهبران و فعالان حقوق زنان و

• بیش از ۷۰ درصد از باغات جای ایران در استان گلستان فعال هستند. با وجود فعالیت کشاورزان برای معرفی بیشتر و شناساندن این محصول صدرصد ایرانی، جای هنوز جایگاهی که باید داشته باشد را به دلایل مختلف ندارد و نیاز است برای آن فکری اساسی شود.

هنر خوانی

نبرد سینما با هوش مصنوعی

کمتر از یکی، دو سال پیش شاید خبرهای معدودی منتشر می‌شد درباره اینکه نقاشی توانسته با استفاده از هوش مصنوعی اثری خلق کند و درباره آن تفسیرهای متعددی می‌شد؛ اما حالا دیگر تسلط هوش مصنوعی بر هنر سبب نگرانی شده است. اعتصابی که در هالیوود آغاز شده و با همراهی هنرمندان دیگر سینما در کشورهایی نظیر فرانسه رخ داده است، نمونه واکنش‌ها به تسلط هوش مصنوعی است. هنرمندان با این باور که هوش مصنوعی می‌تواند ادباعات و ابتکارات جدیدی را در عرصه سرگرمی‌سازی به همراه داشته باشد، درباره نحوه استفاده از آن نگران هستند. دراین‌میان کمپانی‌ها هم شمشیر مقابله را از رو بسته‌اند. نتفلیکس در اوج اعتصاب نویسندگان و بازیگران، آگهی استخدام متخصص هوش مصنوعی منتشر کرد و پیشنهاد حقوق ۳۰۰ تا ۹۰۰ هزار دلاری را داد. هالیوود عملاً از ۱۴ جولای تعطیل شده است. اعتصابی گسترده با حمایت فیلم‌نامه‌نویسان و بازیگران آغاز شده که در چهار دهه گذشته بی‌سابقه بوده است. انجمن‌های صنفی فیلم فرانسه هم اعلام کردند متعهد به همبستگی کامل با اعتصاب نویسندگان و بازیگران آمریکا می‌شوند. در بیانیه آنها که بیش از هشت هزار نفر آن را امضا کرده‌اند، نوشته شده است: «نبردی که صنعت فردا را شکل می‌دهد، از مرزها می‌گذرد». به گزارش مهر از وراثتی سازمان‌های فرانسوی تاکید کردند آنها هم خواست مشابهی برای «انطباق مدل کسب درآمد از سرویس‌های جدید با اطمینان از اینکه منجر به تضعیف سازندگان هم نشود» دارند و تاکید کرده‌اند: «هوش مصنوعی می‌تواند فرصت‌هایی را برای صنعت سرگرمی به ارمغان بیاورد، به شرطی که جایگاه اصلی نویسندگان و هنرمندان را حفظ کنیم». وقتی یک بازیگر فرانسوی برای یک کانال تلویزیونی کابلی کار می‌کند، برای اولین بخش و سپس برای بخش مجدد؛ یا به صورت مستقیم از کانال بخش‌کننده یا از شبکه تهیه‌کنندگان درصدی به‌عنوان دستمزد دریافت می‌کند؛ اما وقتی بازیگری برای یک سرویس استریم کار می‌کند، تنها در ابتدا از تهیه‌کننده دستمزد دریافت می‌کند و فقط همین دریافتی را دارد. استفاده روزافزون از هوش مصنوعی برای دوبله و آنگی‌های بازیگران، تهدیدی برای بازیگران فرانسوی نیز محسوب می‌شود.

اتحادیه صدای هنرمندان از نامه‌ای به نمایندگی از اعضای اتحادیه‌ها، انجمن‌ها و اتحادیه‌های پیشرو اتحادیه اروپا در فرانسه، اسپانیا، ایتالیا، آلمان، اتریش، بلژیک، لهستان، هلند، ترکیه، آمریکای لاتین و آمریکا و سوئیس، اعلام کرده است: «خلق‌کردن بخشی از طبیعت انسان است و شامل استفاده از تخیل و بیش فرد برای آینده و به‌ویژه از طریق صدای انسان می‌شود. استفاده بی‌رویه از هوش مصنوعی خطری است که می‌تواند منجر به انقراض میراث هنری خلاقت‌شود؛ سرمایه‌ای که ماشین‌ها نمی‌توانند ایجاد کنند».

دراین‌میان نویسندگان شناخته‌شده نیز به حمایت از این اعتصاب آمده‌اند. به گزارش ایسنا از گاردین، نویسندگانی مانند «مارگارت اتوود» و «فیلیپ پولمن» و هشت هزار نفر دیگر نامه‌ای سرگشاده امضا کرده‌اند که در آن خواسته شده است درصورتی‌که از اثر یک نویسنده به وسیله هوش مصنوعی استفاده شود، حتماً باید از خالق آن اثر اجازه گرفته و دستمزد و هزینه آن داده شود.

این نامه سرگشاده که از سوی انجمن نویسندگان، بزرگ‌ترین سازمان حرفه‌ای نویسندگان آمریکا ایجاد شده است، خطاب به مدیران عامل کمپانی‌های هوش مصنوعی مانند «متا» و «اوپن‌آی» و… نوشته شده و از این رهبران هوش مصنوعی سه خواسته داشته است:

- برای استفاده از مطالب دارای حق چاپ مجوز دریافت کنند
- به نویسندگان بابت گذشته و استفاده مداوم از آثارشان به طور عادلانه غرامت پرداخت کنند

• به نویسندگان برای استفاده از آثارشان در خروجی هوش مصنوعی غرامت عادلانه پرداخت شود؛ خواه این خروجی‌ها قانون فعلی را نقض کنند یا خیر!

فرهادی در انتظار پایان اعتصاب

در این اعتصاب گسترده بسیاری از تولید فیلم‌ها متوقف شده و فرش قرمزها نیز بدون حضور بازیگران برگزار می‌شود. سینمادبلی نیز خبری درباره فیلم اصغر فرهادی منتشر کرده است. جوردن ریعی، نویسنده وب‌سایت ورلد اف ریل، در مطلبی اعلام کرده که شنیده‌ها حاکی از آماده‌شدن اصغر فرهادی برای ساخت دهمین فیلمش این بار در شهر لس‌آنجلس آمریکاست.

او در این مطلب نوشته: «من شنیده‌ام که فیلم بعدی این کارگردان ایرانی که جزء فیلم‌سازان مدرن سطح جهانی است، در لس‌آنجلس خواهد بود و سریعاً بعد از پایان اعتصابات وارد تولید می‌شود. این اولین فیلم فرهادی در آمریکا بعد از تولید آثاری در فرانسه، اسپانیا و سرزمین مادری‌اش ایران است.»